

CITES¹

instructie bijschrijving fyto-sanitaire certificaten

Inleiding

Invoer, uitvoer of wederuitvoer van bedreigde (dier- en) plantensoorten naar landen buiten de Europese Unie is alleen mogelijk op basis van respectievelijk een CITES-invoervergunning, uitvoervergunning of een wederuitvoercertificaat. Het CITES-bureau van Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl) geeft deze vergunningen af.

Bij uitvoer van bepaalde gewassen en onder bepaalde voorwaarden die in deze instructie worden genoemd, mag de keuringsdienst fyto-sanitaire certificaten met zgn. 'CITES-bijschrijving' afgeven. Het fyto-sanitair certificaat met deze bijschrijving geldt dan als CITES-uitvoervergunning. Het is in deze gevallen dan niet nodig om een uitvoervergunning bij het CITES-bureau aan te vragen.

Voor welke soorten kan het fyto-sanitair certificaat als CITES-uitvoervergunning dienen?

De keuringsdienst kan een CITES-bijschrijving op het fyto-sanitair certificaat afgeven bij export van in de EU kunstmatig gekweekte planten van de volgende families:

APOCYNACEAE	Alleen Pachypodium spp., alle soorten genoemd in bijlage B van CITES-basisverordening
CACTACEAE	Alle soorten, genoemd in bijlage B van CITES-basisverordening
DROSERACEAE	Alleen Dionaea muscipula
EUPHORBIACEAE	Alle succulente soorten genoemd in bijlage B van CITES-basisverordening
LILIACEAE	Alleen Aloe spp., alle soorten genoemd in bijlage B van CITES-basisverordening
NEPENTHACEAE	Alle soorten genoemd in bijlage B van CITES-basisverordening
ORCHIDACEAE	Alle soorten genoemd in bijlage B van CITES-basisverordening en de hybriden van de soorten Paphiopedilum
SARRACENIACEAE	Alle soorten genoemd in bijlage B van CITES-basisverordening

Er is sprake van een aantal algemene vrijstellingen en uitzonderingen. In bijgevoegd overzicht is te vinden voor welke soorten een fyto-sanitair certificaat mag worden afgegeven en welke vrijstellingen van kracht zijn.

Wat is in de EU gekweekt?

Planten die van buiten de EU zijn binnengebracht, vallen voor CITES niet onder de categorie "in EU gekweekt" en kunnen dus niet via een bijschrijving op een fyto-sanitair certificaat worden geëxporteerd.

Als de planten in de vorm van zaad of als in-vitro materiaal de EU zijn binnengebracht is een bijschrijving wel mogelijk. Zaad en in-vitro materiaal van deze soorten vallen namelijk niet onder de CITES-regelgeving en de planten mogen dan als "in de EU gekweekt" worden beschouwd. Hierop is een uitzondering gemaakt voor:

- zaden van CACTACEAE spp. die uit Mexico komen,
- zaden van *Beccariophoenix madagascariensis* die uit Madagascarië komen, en
- zaden van *Dypsis decaryi* die uit Madagascarië komen.

De planten die voortkomen uit deze zaden mogen niet aangemerkt worden als "in de EU gekweekt". Een bijschrijving is niet mogelijk.

Let op! Bepaalde 'landen' vallen fyto-sanitair niet onder de EU, maar volgens CITES wel. Bekend voorbeeld is de Canarische eilanden. Als planten van de Canarische eilanden afkomstig

¹ CITES is een afkorting van Convention on International Trade in Endangered Species of wild fauna and flora.

zijn, dan kunnen deze planten via een bijschrijving op een fyto-sanitair certificaat worden geëxporteerd.

'Landen' die volgens CITES tot het grondgebied van de EU horen zijn:

- Canarische Eilanden
- Frans Guyana
- Gibraltar
- Guadeloupe
- Martinique
- Mayotte
- Réunion
- Saint Martin
- San Marino

Voor export naar deze landen is geen CITES-bijbeschrijving (in- en (weder)uitvoervergunning) op het fyto-sanitair certificaat vereist.

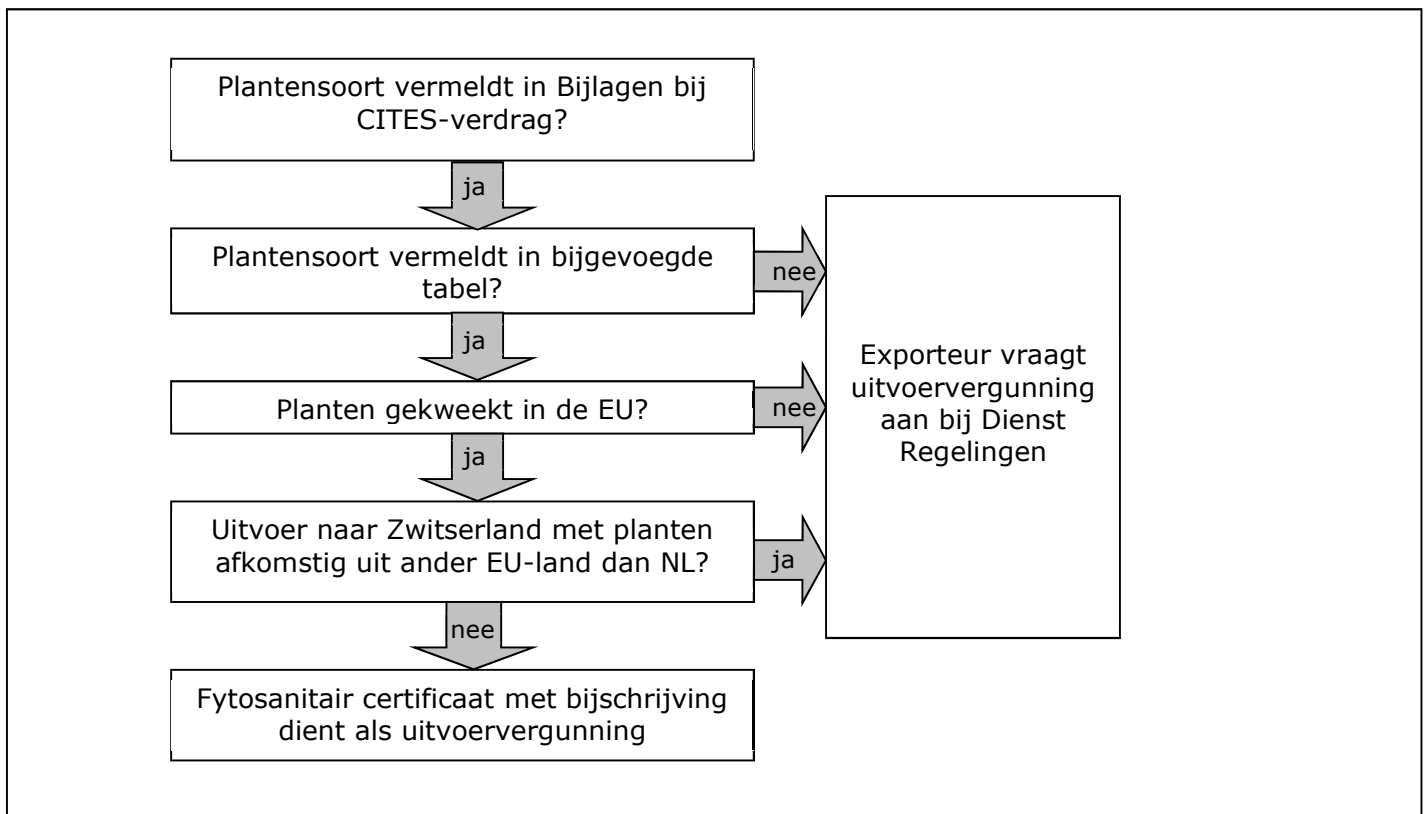
Geen bijschrijving mogelijk, wat dan?

Voor in het overzicht genoemde planten die *niet* in de EU zijn gekweekt of soorten die *niet* in het overzicht worden genoemd, maar die wel onder CITES vallen, moet bij uitvoer een uitvoervergunning bij het CITES-bureau van RVO.nl worden aangevraagd. Bij invoer en wederuitvoer moet voor alle soorten die onder CITES vallen een vergunning bij het CITES-bureau worden aangevraagd. Een vergunning kan worden aangevraagd via Direct regelen op mijn.rvo.nl. De behandeltijd is maximaal vier weken bij een volledige aanvraag.

Voor bijvoorbeeld in de EU gekweekte *Cereus repandus* is een bijschrijving op het fyto-sanitair certificaat mogelijk voor uitvoer.

Bij veel verhandelde CITES-planten (of bollen) zoals bijvoorbeeld *Galanthus*, *Sternbergia*, *Cyathea*, *Beaucarnea*, *Cycas revoluta* en *Araucaria araucana* geldt dat het fyto-sanitair certificaat *niet* als CITES-uitvoervergunning kan dienen. De uitvoerder moet hiervoor een specifieke CITES-uitvoervergunning bij het CITES-bureau van RVO.nl aanvragen.

Voor de uitvoer naar Zwitserland geldt dat het fyto-sanitair certificaat *niet* als CITES-uitvoervergunning kan dienen, als de oorsprong een ander EU-land dan Nederland is. De exporteur moet hiervoor een specifieke CITES-uitvoervergunning bij het CITES-bureau van RVO aanvragen.

Schematisch: Wanneer is een CITES-bijbeschrijving mogelijk op een fyto-sanitair certificaat?

Wat dient op het fytoosanitair certificaat t.b.v. CITES te worden vermeld?

Het fytoosanitair certificaat dient te worden ingevuld volgens de eisen van de NVWA. Voor CITES geldt bovendien dat moet worden vermeld:

- Vak 8: de complete botanische naam (geslacht en evt. soort)
  - Als het geslacht in de tweede kolom in het overzicht met plantensoorten wordt genoemd, dan moet ook de soortnaam worden vermeld. Dit om onderscheid te kunnen maken tussen soorten waarvoor het fytoosanitair certificaat als CITES-uitvoeringsvergunning kan dienen en soorten waarvoor dat niet kan.
  - Bij hybriden waarbij de soortnaam niet is gespecificeerd, de toevoeging 'hybrids' (bijv. Aloe hybrids) vermelden. Dit is met name belangrijk bij plantensoorten waarbij voor hybriden andere regels gelden dan soorten.
- Vak 8: het aantal exemplaren
- Vak 11: de bijschrijving: "*The specimens are artificially propagated as defined by CITES*".

Als op het certificaat ook producten staan waarvoor deze bijschrijving *niet* mag worden afgegeven of voor producten die *niet* onder CITES vallen, dan moet duidelijk blijken voor welke producten deze bijschrijving wel geldt, bijvoorbeeld door "(CITES)" of "*" achter deze producten te vermelden.

Het niet vermelden van deze bijschrijving en de daardoor ontstane problemen komen geheel voor rekening van de exporteur. De keuringsdienst heeft daar verder geen bemoeienis mee.

Het is niet toegestaan om vanwege het ontbreken van de CITES-bijschrijving achteraf (retrospectief) een vervangend certificaat af te geven: De Europese regelgeving is hierover heel strikt.

Vermoeden van overtreding van CITES regelgeving

Als toezichthouders Wet natuurbescherming zijn aangewezen de medewerkers van RVO.nl en de medewerkers van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA). Mochten er onregelmatigheden worden geconstateerd, dan dient de inspecteur contact op te nemen met het CITES-bureau van RVO.nl. In overleg met het CITES-bureau wordt dan bezien welke stappen genomen moeten worden. Wordt direct geconstateerd dat er sprake is van opzettelijke overtreding, die niet hersteld kan worden, dan kan rechtstreeks de NVWA ingelicht worden.

Meer informatie

Meer informatie over CITES is verkrijgbaar via het LNV-loket: tel. 0800 - 2233322
Als u zich rechtstreeks tot het CITES-bureau wilt richten, dan zijn er de volgende mogelijkheden:

CITES-bureau
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
Postbus 19530
2500 CM Den Haag
fax: 070 – 378 6139
tel: 088 – 042 4242
e-mail: cites@rvo.nl
website : <http://www.rvo.nl/onderwerpen/agrarisch-ondernemen/beschermde-planten-dieren-en-natuur/handel-beschermde-planten-en-dieren>

CITES Algemeen

Juridische achtergrond

CITES is een overeenkomst tussen bijna 170 landen inzake de Internationale handel in bedreigde in het wild levende dier- en plantensoorten. De overeenkomst is zowel van toepassing op levende dieren en planten als op delen of producten daarvan. De overeenkomst heeft niet alleen betrekking op uit het wild afkomstige exemplaren maar ook op kunstmatig vermeerderde planten.

Voor welke soorten is een CITES-vergunning nodig?

De bedreigde dier- en plantensoorten die onder CITES vallen zijn in drie bijlagen bij het CITES-verdrag opgenomen. Elke bijlage kent een eigen beschermingsniveau. De bijlage waarin een soort is opgenomen, bepaalt of internationale handel is toegestaan en zo ja, onder welke voorwaarden.

Bijlage I : omvat soorten die, onder meer door internationale handel, met uitsterven bedreigd zijn. Commerciële handelingen met deze soorten zijn niet toegestaan er sprake is van uit het wild afkomstige of eerste generatie nakweek specimens.

Bijlage II: omvat soorten die, onder meer door internationale handel, met uitsterven bedreigd kunnen worden.

Bijlage III: omvat soorten waaraan een land, waar zo'n soort voorkomt, bescherming wil bieden om te voorkomen dat deze door internationale handel uitsterft in dat land.

In de EU is de CITES-regelgeving opgenomen in verschillende Europese verordeningen. Dit zijn:

1. Verordening 338/97, de basisverordening. Deze geeft aan wat wel en niet mag onder welke voorwaarden (stelt o.a. regels voor invoer, uitvoer en wederuitvoer vergunningen, doorvoer, eigendomsoverdracht en commerciële handelingen)
2. Verordening 865/2006, de uitvoeringsverordening, geeft regels omtrent de wijze van uitvoeren van de basisverordening. Deze geeft vooral technische voorschriften
3. Verordening 318/2008 bevat de Bijlagen A t/m D waarin de beschermde soorten, afhankelijk van de mate van bedreiging, zijn opgenomen. Deze bijlagen corresponderen in grote mate met de Bijlagen I, II en III van de CITES overeenkomst, waarbij de Bijlagen A t/m D bepalend zijn voor de beschermingsgraad.
4. Verordening 811/2008 geeft een overzicht van soorten, die vanuit bepaalde landen niet mogen worden ingevoerd.

De internationale regelgeving is wettelijk verankerd in de Wet natuurbescherming. Het CITES-bureau van RVO.nl is verantwoordelijk voor de uitvoering van de CITES-regelgeving en daarmee voor de vergunningverlening.

CITES-bijbeschrijving op fyto-sanitair certificaat is mogelijk voor:	Uitzonderingen: Onderstaande soorten mogen niet via een CITES-bijbeschrijving op een fyto-sanitair worden uitgevoerd, omdat de soorten zijn opgenomen in Appendix I van CITES. Hiervoor is een uitvoervergunning vereist.				Uitzonderingen: Onderstaande soorten vallen onder een vrijstelling. Ze hebben geen CITES-bijbeschrijving op een fyto-sanitair certificaat of een uitvoervergunning nodig.
Cactaceae spp.	Ariocarpus spp. Astrophytum asterias Aztekium ritteri Coryphantha werdermanni Discocactus spp. Echinocereus ferreirianus ssp. lindsayorum Echinocereus schmollii Escobaria minima Escobaria sneedii Mammillaria pectinifera Mammillaria solisioides Melocactus conoideus Melocactus deinacanthus Melocactus glaucescens Melocactus paucispinus Obregonia denegrii Pachycereus militaris Pediocactus bradyi Pediocactus knowltonii Pediocactus paradinei Pediocactus peeblesianus		Pediocactus sileri Pelecyphora spp. Sclerocactus blainei Sclerocactus brevihamatus ssp. tobuschii Sclerocactus brevispinus Sclerocactus cloverae Sclerocactus erectocentrus Sclerocactus glaucus Sclerocactus mariposensis Sclerocactus mesae-verdae Sclerocactus nyensis Sclerocactus papyracanthus Sclerocactus pubispinus Sclerocactus sileri Sclerocactus wetlandicus Sclerocactus wrightiae Strombocactus spp. Turbinicarpus spp. Uebelmannia spp.		Hatiora x graeseri Schlumbergera x buckleyi Schlumbergera russelliana x S. truncata Schlumbergera orssichiana x S. truncata Schlumbergera opuntioides x S. truncata Schlumbergera truncata incl. cultivars Opuntia microdasys incl. cultivars Cactaceae spp. kleurmutanten zonder chlorofyl (bijv. Gymnocalycium) geënt op de volgende onderstam: Harrisia 'Jusbertii', Hylocereus trigonus of Hylocereus undatus. Pereskia spp. Pereskia spp. Quiabentia spp.
Dionaea muscipula	Geen				Geen
Euphorbia spp. , de succulente soorten (vetplanten)	E. ambovombensis E. capsaintemariensis E. cremersii E. cylindrifolia E. decaryi E. francoisii E. handiensis E. lambii		E. moratii E. parvicyathophora E. quartziticola E. stygiana E. tulearensis		- Euphorbia trigona - Euphorbia misera - Eindproducten van Euphorbia antisiphilitica die verpakt en klaar zijn voor de detailhandel - kam- of waaivormige mutanten of kleurmutanten van Euphorbia lactea die op een onderstam van Euphorbia neriifolia zijn geënt - cultivars van Euphorbia milii mits de zending uit minimaal 100 planten bestaat en de zending eenvoudig te herkennen is als zijnde gekweekt.
Aloe spp.	A. albida A. albiflora A. alfredii A. bakeri A. bellatula A. calcairophila	A. compressa A. delphinensis A. descoingsii A. fragilis A. haworthioides	A. helenae A. laeta A. parallelifolia A. parvula A. pillansii	A. polyphylla A. rauhii A. suzannae A. versicolor A. vossii	- Aloe vera (syn. A. barbadensis) - Eindproducten van Aloe ferox die verpakt en klaar zijn voor de detailhandel

CITES-bijbeschrijving op fyto-sanitair certificaat is mogelijk voor:	Uitzonderingen: Onderstaande soorten mogen niet via een CITES-bijbeschrijving op een fyto-sanitair worden uitgevoerd, omdat de soorten zijn opgenomen in Appendix I van CITES. Hiervoor is een uitvoervergunning vereist.	Uitzonderingen: Onderstaande soorten vallen onder een vrijstelling. Ze hebben geen CITES-bijbeschrijving op een fyto-sanitair certificaat of een uitvoervergunning nodig.
Nepenthes spp.	N. khasiana en N. rajah	Geen
Orchidaceae spp. (incl. bloembollen en knollen van Bletilla, Cyrtopodium en Pleione)	Aerangis ellisii, Cattleya jongheana, Cattleya lobata, Cephalanthera cucullata, Cyrtopodium calceolus, Dendrobium cruentum, Goodyera macrophylla, Liparis loeselii, Mexipedium xerophyticum, Ophrys argolica, Ophrys lunulata, Orchis scopulorum, Paphiopedilum spp. (behalve de hybriden van de soorten Paphiopedilum), Peristeria elata, Phragmipedium spp., Renanthera imschootiana, Spiranthes aestivalis	Zie hieronder: Vrijstellingen
Sarracenia spp.	S. oreophila, S. alabamensis (syn. S. rubra ssp. Alabamensis), S. rubra ssp. jonesii	Geen
Pachypodium spp.	P. ambongense, P. baronii, P. decaryi en P. windsorii	Geen

Vrijstellingen

Algemeen:

Voor de volgende plantendelen van bovenstaande soorten is geen CITES-bijbeschrijving vereist:

- Zaden (incl. zaaddozen van Orchidaceae), sporen en pollen (met inbegrip van pollinia), behalve zaden van CACTACEAE spp. uit Mexico, zaden van Beccariophoenix madagascariensis en Dypsis decaryi uit Madagascar.
- in vitro zaailing- en weefselculturen die in steriele containers worden getransporteerd, en
- afgesneden bloemen van kunstmatig gekweekte planten,
- Vruchten, en delen en derivaten daarvan, van natuurlijk of kunstmatig vermeerderde planten van het geslacht Vanilla en de familie Cactaceae,
- Stengels, bloemen, en delen en derivaten daarvan, van natuurlijk of kunstmatig vermeerderde planten van het geslacht Opuntia ondergeslacht Opuntia en Selenicereus,

Orchideeën:

CITES is niet van toepassing op niet bloeiende planten van gekweekte hybriden van de geslachten Cymbidium, Dendrobium, Phalaenopsis en Vanda, als de zending voldoet aan de volgende voorwaarden:

- verzending in colli, die per stuk minimaal 20 stuks van dezelfde hybride bevatten
- Een colli slechts één hybride bevat
- de planten gemakkelijk zijn te herkennen als zijnde gekweekt doordat zij een hoge mate van uniformiteit vertonen en in goede gezondheid verkeren vertonen. Er zijn geen tekenen dat zij uit het wild komen, zoals schade of sterke uitdroging als gevolg van het verzamelen, onregelmatige groei en heterogeniteit qua grootte en vorm binnen hetzelfde taxon en dezelfde partij, aan de bladeren klevende algen of andere epifyllen of door insecten of andere organismen veroorzaakte schade.
- de zending wordt begeleid door documentatie, zoals een factuur, met daarop duidelijk vermeld de aantallen van elke hybride.

CITES is ook niet van toepassing op bloeiende planten van Cymbidium, Dendrobium, Phalaenopsis en Vanda, mits:

1. ze verhandeld worden met minimaal één open bloem per plant
2. ze professioneel zijn klaargemaakt voor de detailhandel (bijv. met geprint steeketiket en/of hoes met gegevens van de plant)
3. de planten gemakkelijk zijn te herkennen als zijnde gekweekt (hoge mate van reinheid en onbeschadigd)
4. de planten geen kenmerken hebben die er op duiden dat ze uit het wild komen (zoals schade door insecten of andere dieren, bladeren met schimmels of algen)
5. op het geprinte steeketiket en/of de hoes staat vermeld:
  - de handelsnaam van de plant
  - het land van herkomst, of het land waar de plant professioneel is klaargemaakt voor de handel
  - een foto van de bloem of een ander kenmerk van de plant, waardoor het juiste gebruik van het geprinte steeketiket en/of de hoes, eenvoudig te controleren is.

1 Name and address of exporter	2 PHYTOSANITARY CERTIFICATE No. EC / NL / 05154678																							
3 Declared name and address of consignee	4 Plant Protection Organization of the Netherlands to Plant Protection Organization(s) of Croatia																							
6 Location by road	5 Place of origin several countries																							
7 Location Gruskovje	 agriculture, nature and food quality																							
8 Distinguishing marks and description of packages; name of produce plants: 600 st Dendrobium nobile * 540 st Lavandula stoechas 300 st Begonia elatior 480 st Saintpaulia ionantha 1666 st Dianthus caryophyllus 696 st Dianthus 456 st Lilium 864 st Euonymus 432 st Buxus 2160 st Chamaecyparis lawsonia 432 st Chamaecyparis pisifera	9 Quantity declared XXXX <table border="1"> <tr><td>Netherlands</td><td>600 st</td></tr> <tr><td>Netherlands</td><td>540 st</td></tr> <tr><td>Germany</td><td>300 st</td></tr> <tr><td>Germany</td><td>480 st</td></tr> <tr><td>Netherlands</td><td>1.566 st</td></tr> <tr><td>Germany</td><td>696 st</td></tr> <tr><td>Netherlands</td><td>456 st</td></tr> <tr><td>Netherlands</td><td>864 st</td></tr> <tr><td>Germany</td><td>432 st</td></tr> <tr><td>Netherlands</td><td>2.160 st</td></tr> <tr><td>Netherlands</td><td>432 st</td></tr> </table>		Netherlands	600 st	Netherlands	540 st	Germany	300 st	Germany	480 st	Netherlands	1.566 st	Germany	696 st	Netherlands	456 st	Netherlands	864 st	Germany	432 st	Netherlands	2.160 st	Netherlands	432 st
Netherlands	600 st																							
Netherlands	540 st																							
Germany	300 st																							
Germany	480 st																							
Netherlands	1.566 st																							
Germany	696 st																							
Netherlands	456 st																							
Netherlands	864 st																							
Germany	432 st																							
Netherlands	2.160 st																							
Netherlands	432 st																							
10 This is to certify that the plants, plant products or other regulated articles described herein: — have been inspected and/or tested according to appropriate official procedures, and — are considered to be free from the quarantine pests specified by the importing contracting party, and — are considered to conform with the current phytosanitary requirements of the importing contracting party, including those for regulated non-quarantine pests.																								
11 Additional declaration The consignment complies with the provision of annex IV A part I official gazette NN No 74/2006, item 32.1.a - 32.3.a - 36.1.a *The specimens are artificially propagated as defined by CITES																								
12 PREVIOUS AND/OR DISINFECTION TREATMENT	18 Place of issue Date: Bemmel, 01.05.2012 Name of authorized officer: (Signature)																							

Controleer of voor betreffende planten de juiste botanische naam staat vermeld.
In principe moet de geslachts- en soortnaam worden vermeld.
 De familienaam, zoals Cactaceae of Orchidaceae (of vertaling daarvan) is onvoldoende.

Controleer of de planten in EU zijn gekweekt.

Controleer of de bijschrijving uitsluitend betrekking heeft op plantensoort(en) zoals vermeldt in het schema "Fyosanitair certificaat met CITES-bijbeschrijving: wanneer wel en wanneer niet?". Indien op het certificaat ook soorten staan waarvoor de bijschrijving niet geldt, dan moet duidelijk blijken voor welke producten de bijschrijving geldt.

Stempel ook eventuele bijlagen waar CITES-soorten op staan.